

# Eesti piimanduse väljavaated

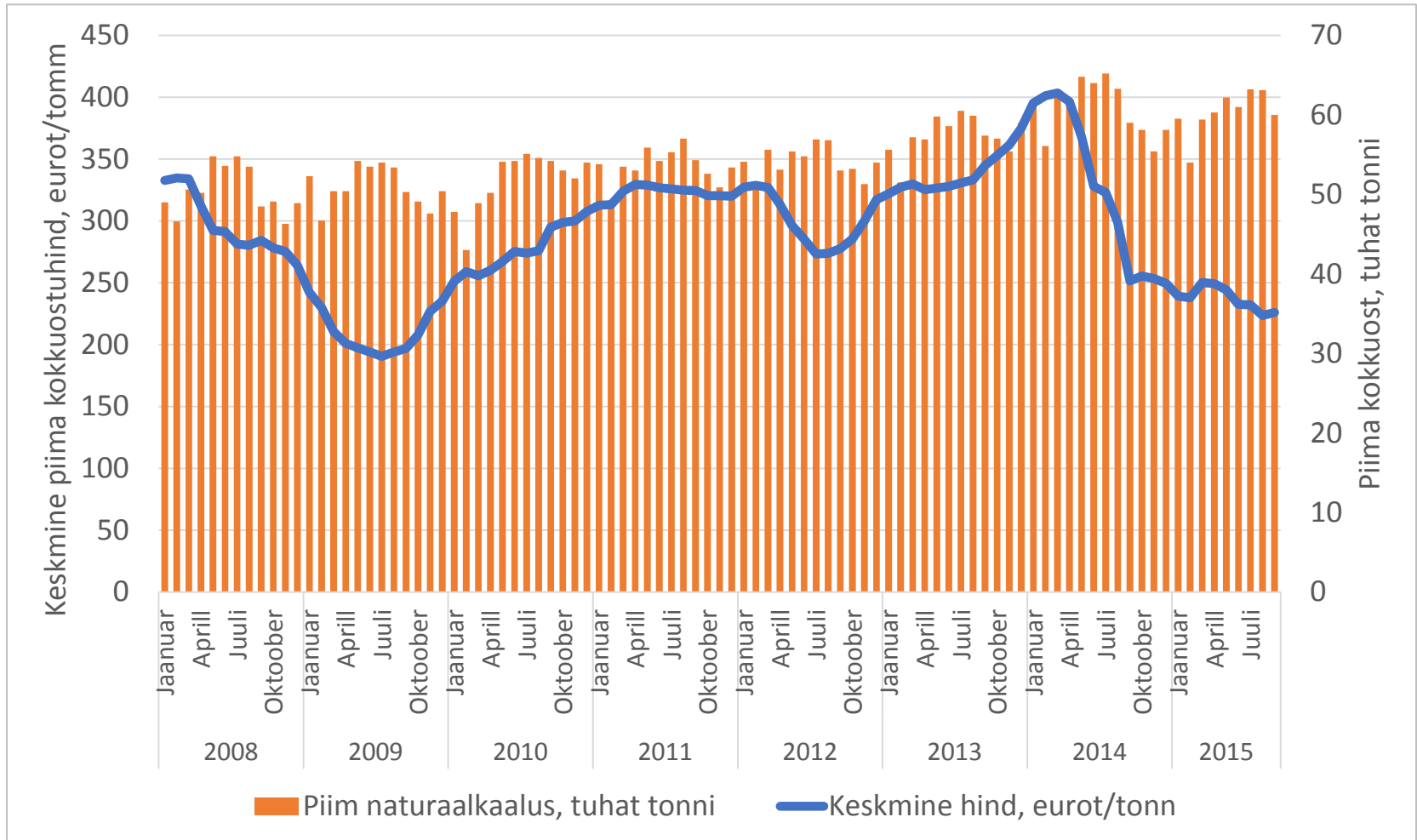
Ants-Hannes Viira

Majandus- ja sotsiaalinstituudi direktor, teadur

Piimafoorum 2015

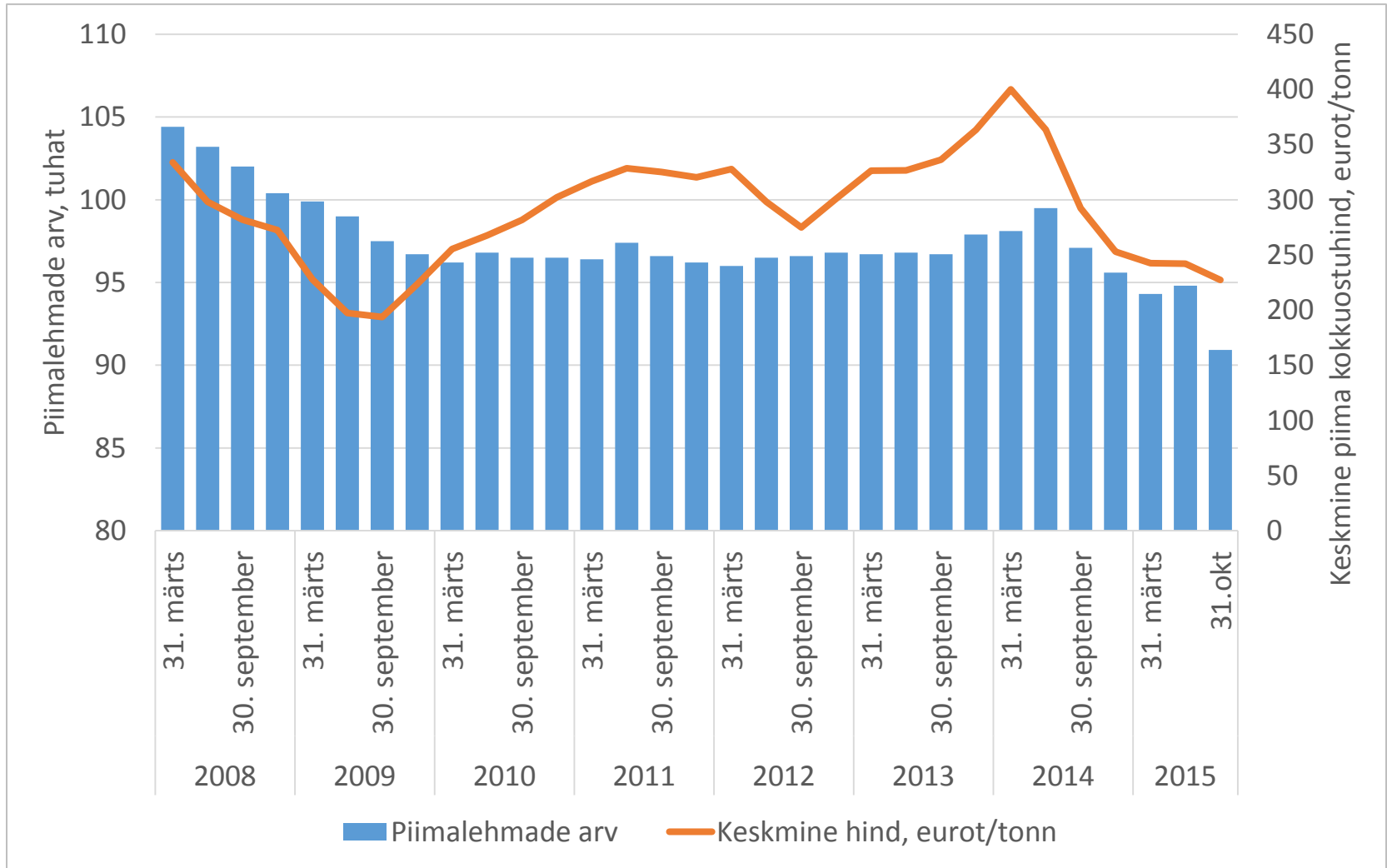
Tartu, 03.11.2015

- # 2015. a 9 kuud võrreldes 2014. a 9 kuuga:
- Kokku ostetud piima väärtus -67,5 mln eurot (-34,4%)
  - Kokku ostetud piima kogus -15,7 tuhat tonni (-2,8%)

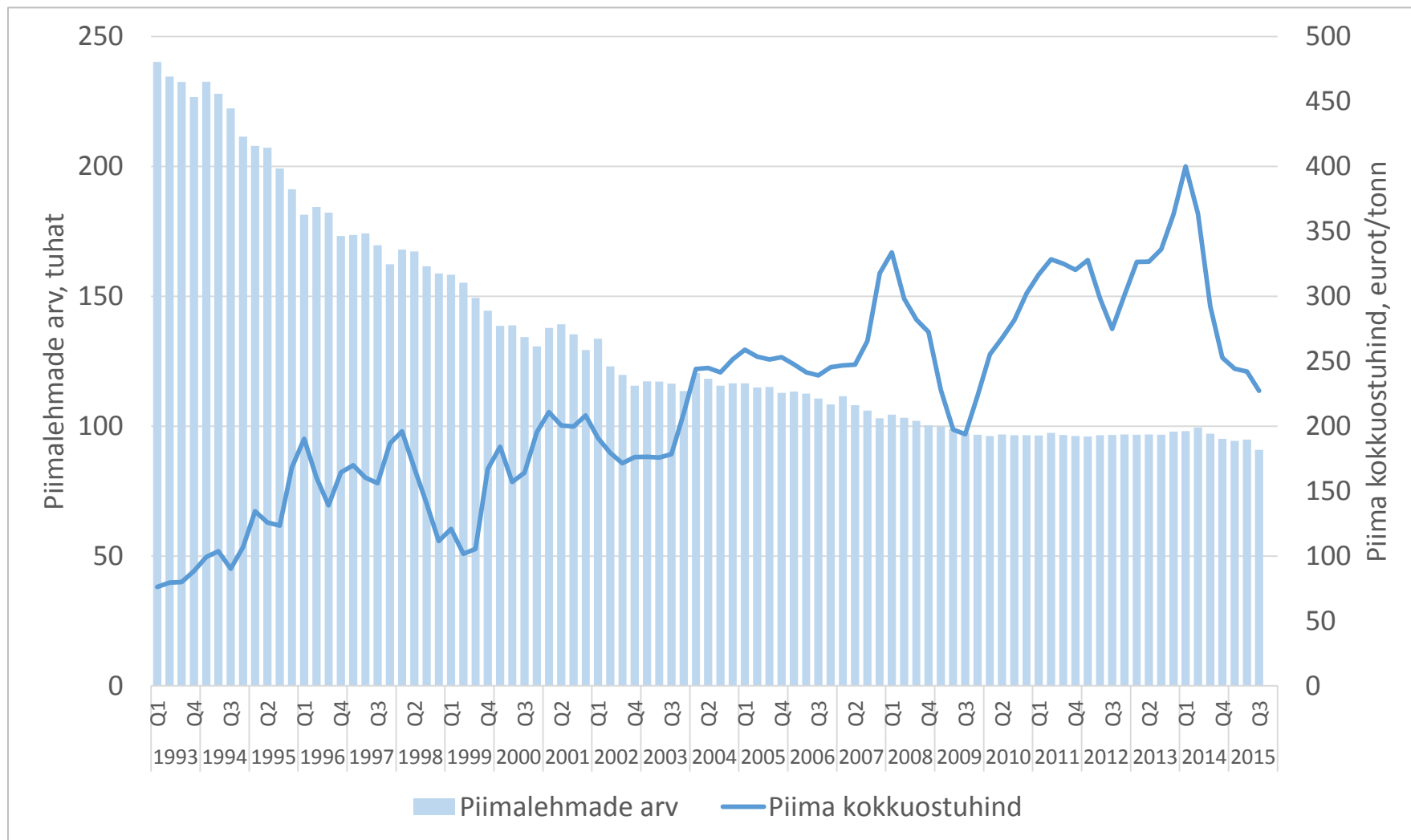


Allikas: Statistikaamet (2015)

# 2015. a 10 kuud võrreldes 2014. a 9 kuuga: - Piimalehmade arv -6,2 tuhat (-6,4%)

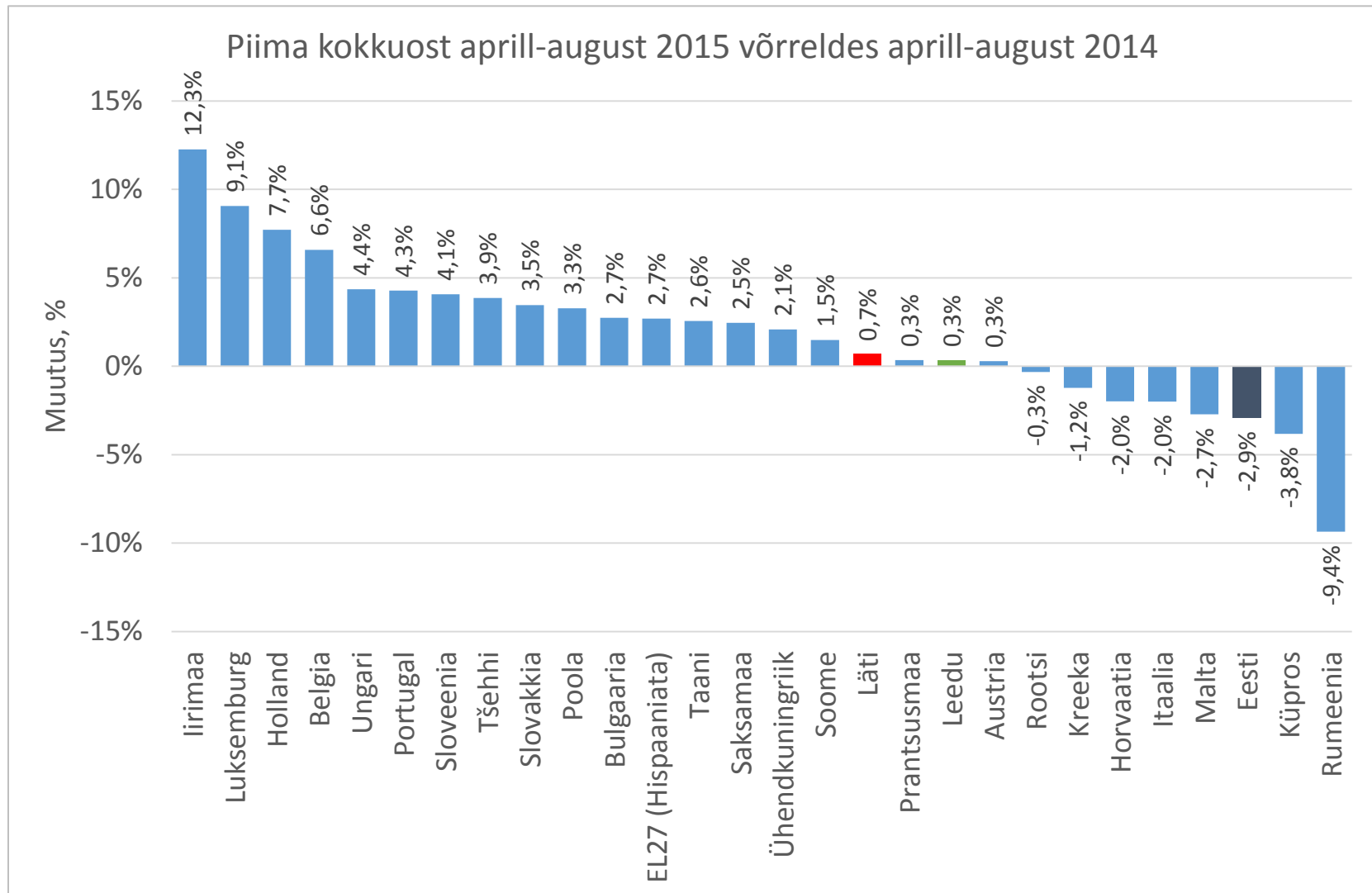


# Pärast kriise ei ole piimalehmade arv (ja ka piimatootjate arv) taastunud

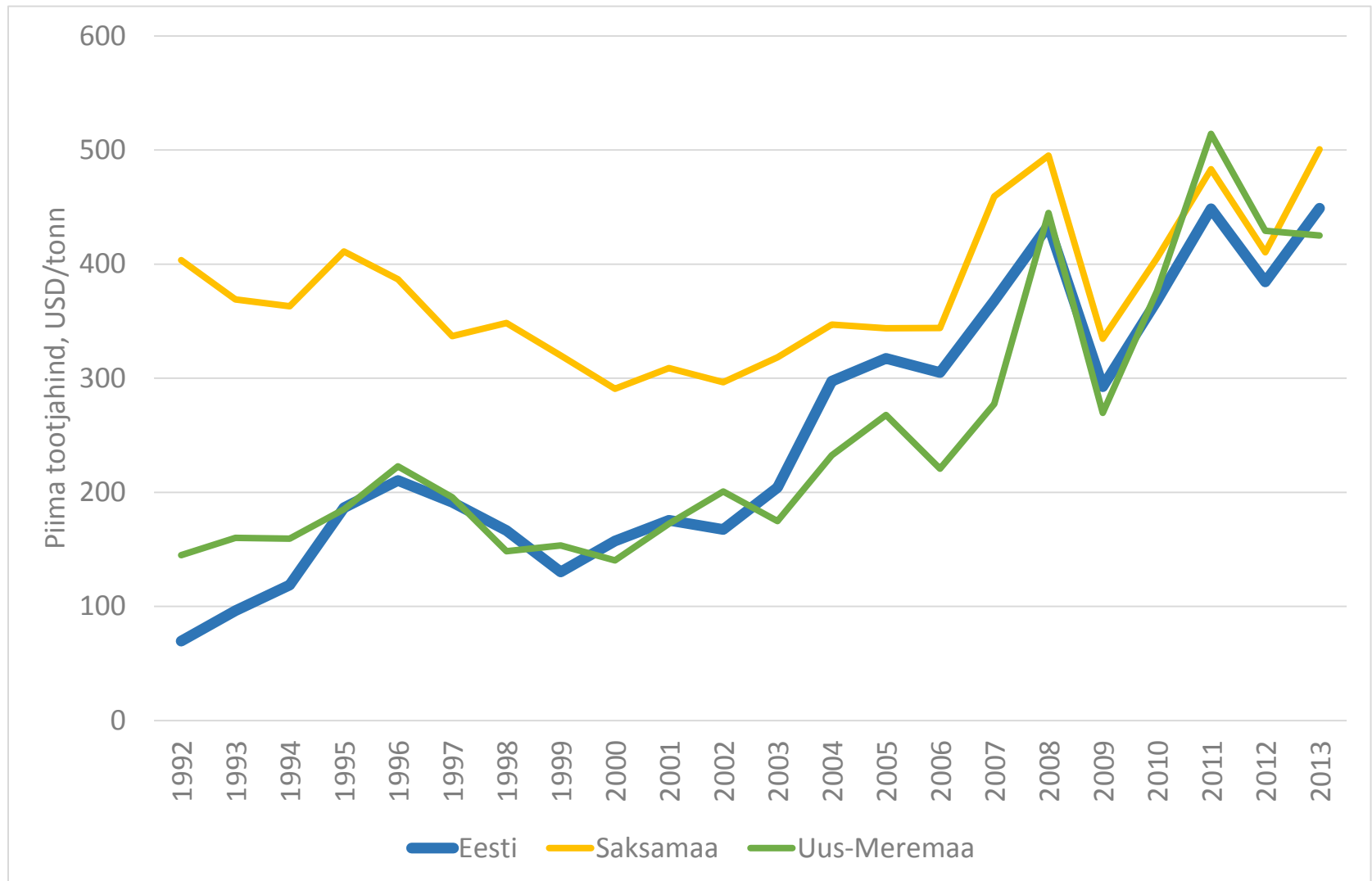


Allikas: Statistikaameti andmebaas ja erinevad väljaanded alates 1993. aastast

# Piimakvoodi piirang kadus 1. aprillil 2015

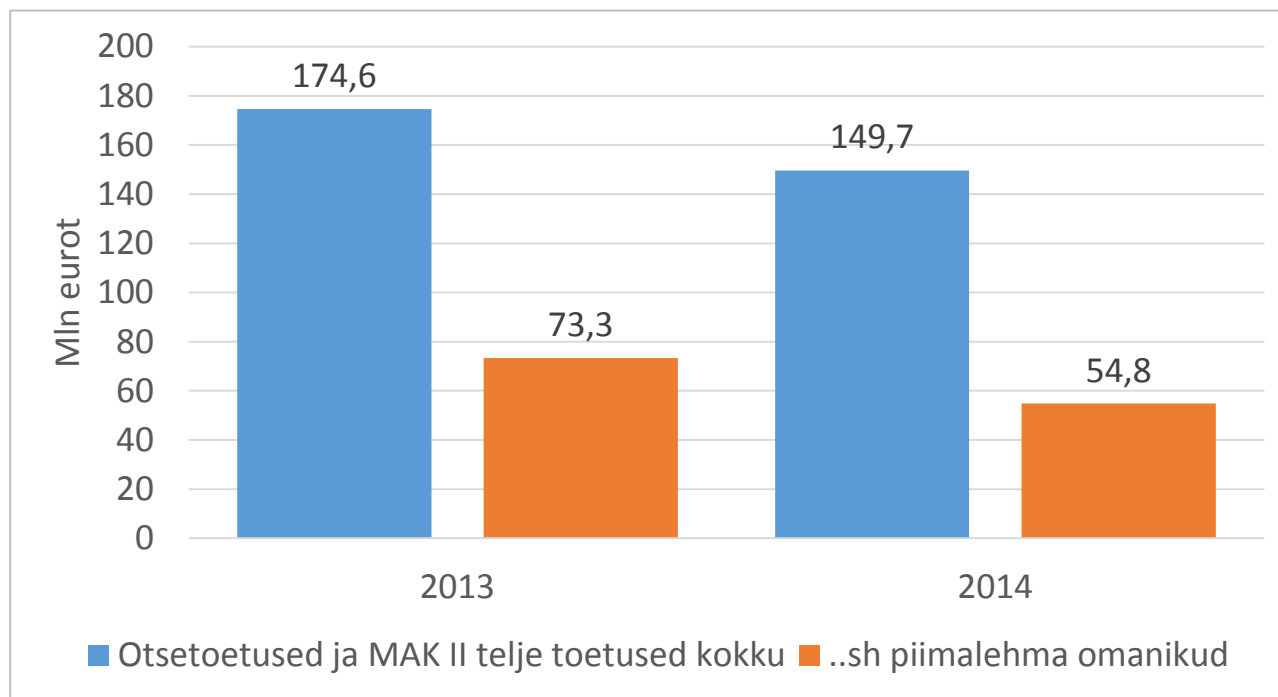


# Muutuv kontekst ja põllumajanduspoliitika



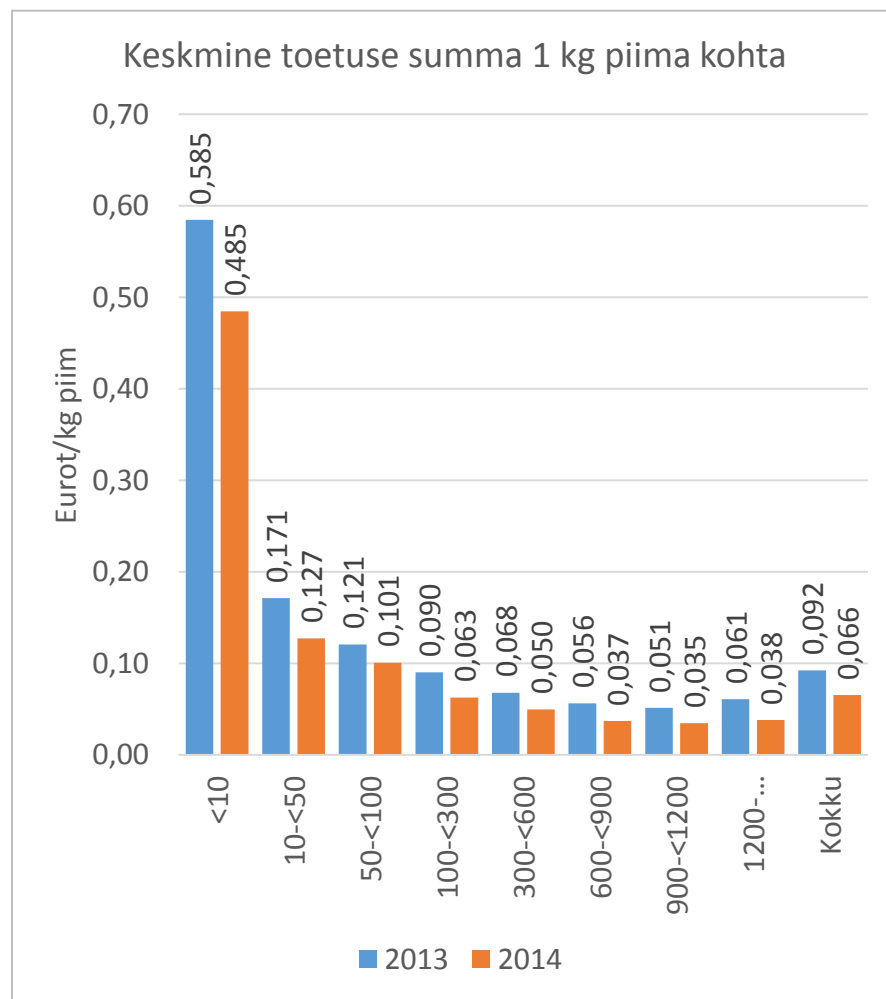
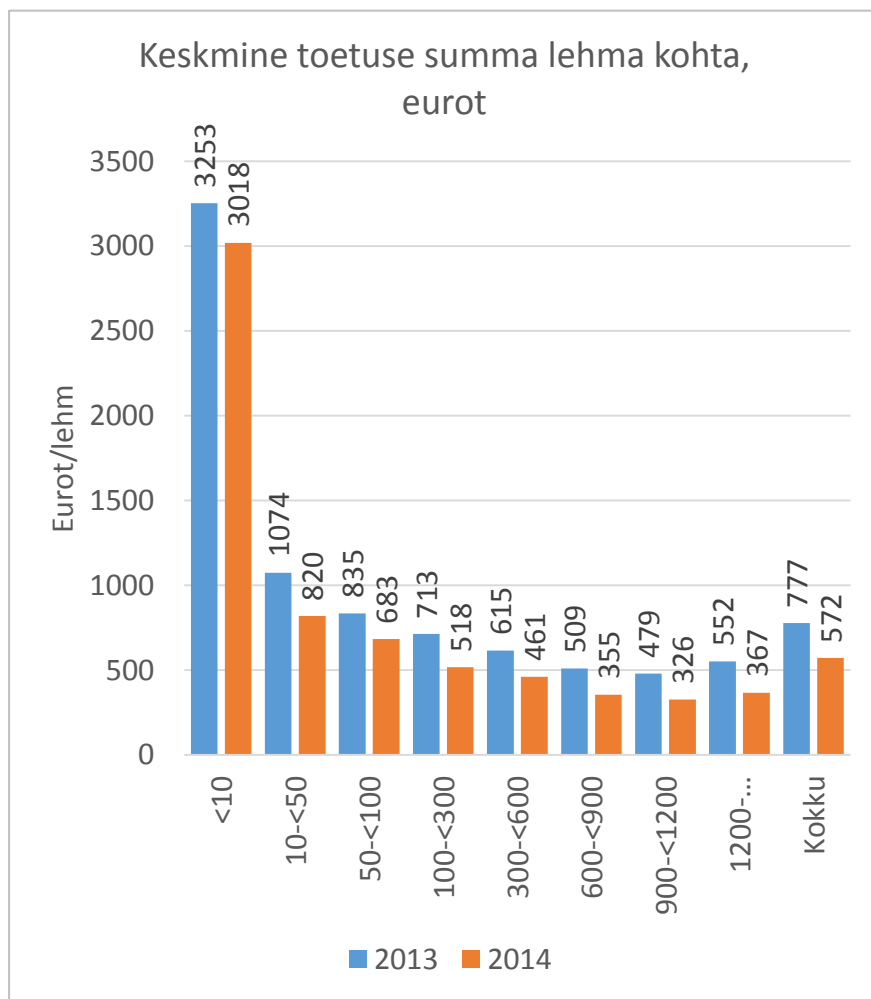
Allikas: FAOSTAT (2015)

# Muutuv põllumajanduspoliitika Eestis



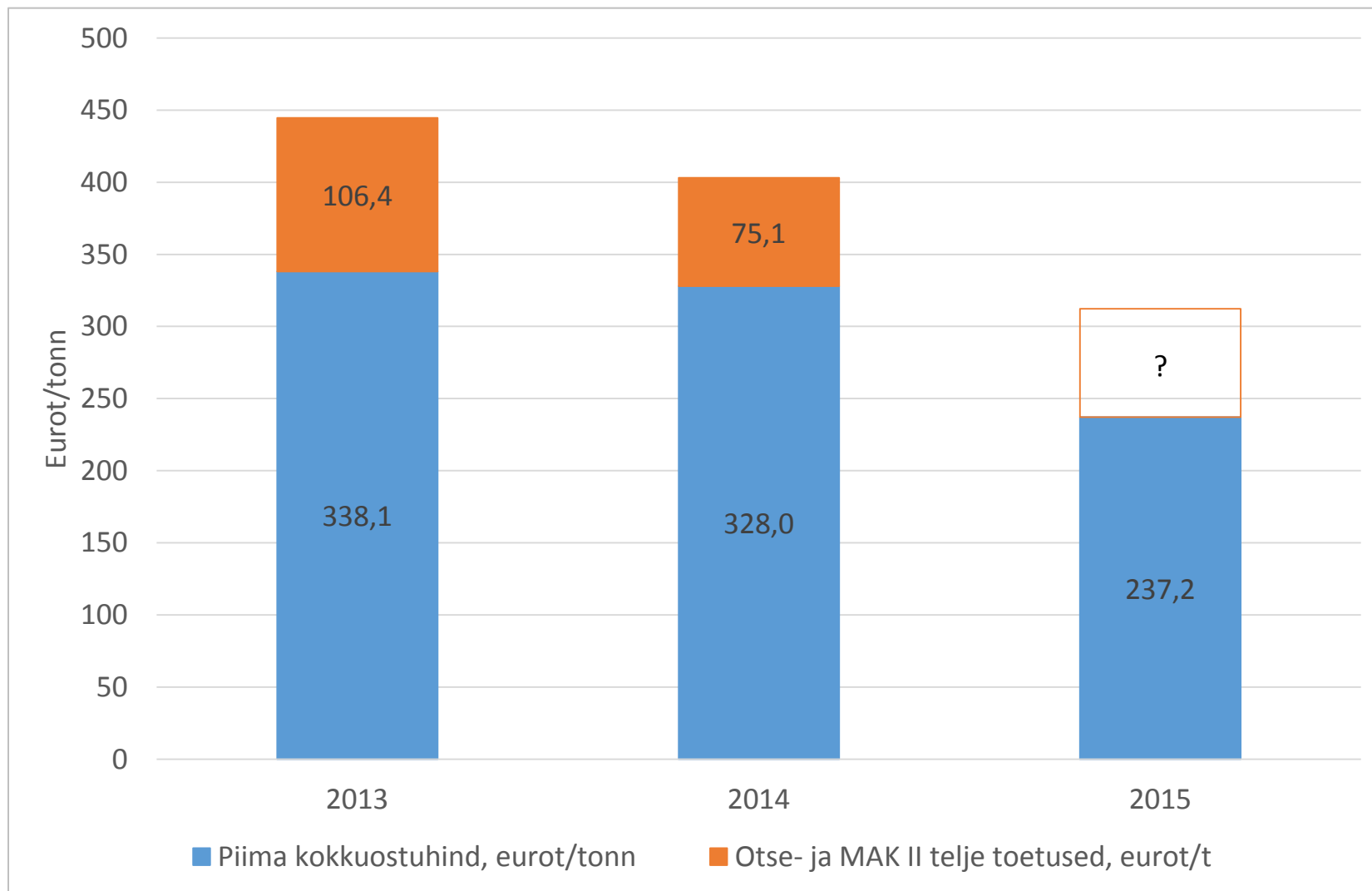
	2013	2014	Muutus
Otsetoetused ja MAK II telje toetused kokku, mln eurot	174,6	149,7	-14,3%
..sh piimalehma omanikud, mln eurot	73,3	54,8	-25,3%
..sh teised valdkonnad, mln eurot	101,2	94,9	-6,3%
Piimalehma omanike toetuste osatähtsus	42,0%	36,6%	

# 1 tonni piima kohta toetused 2014. a võrreldes 2013.a vähenenud 26 euro võrra (28,3%)

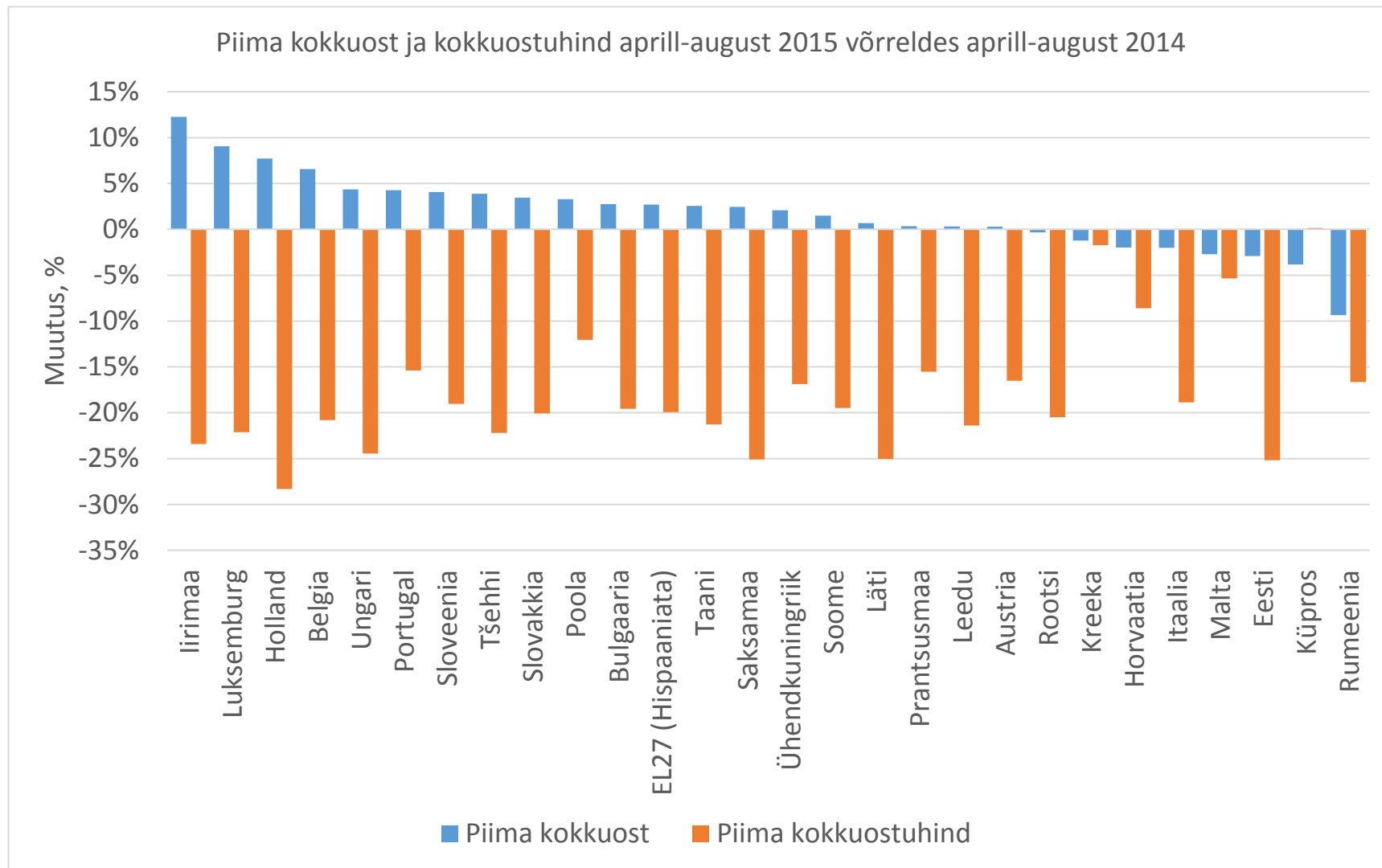




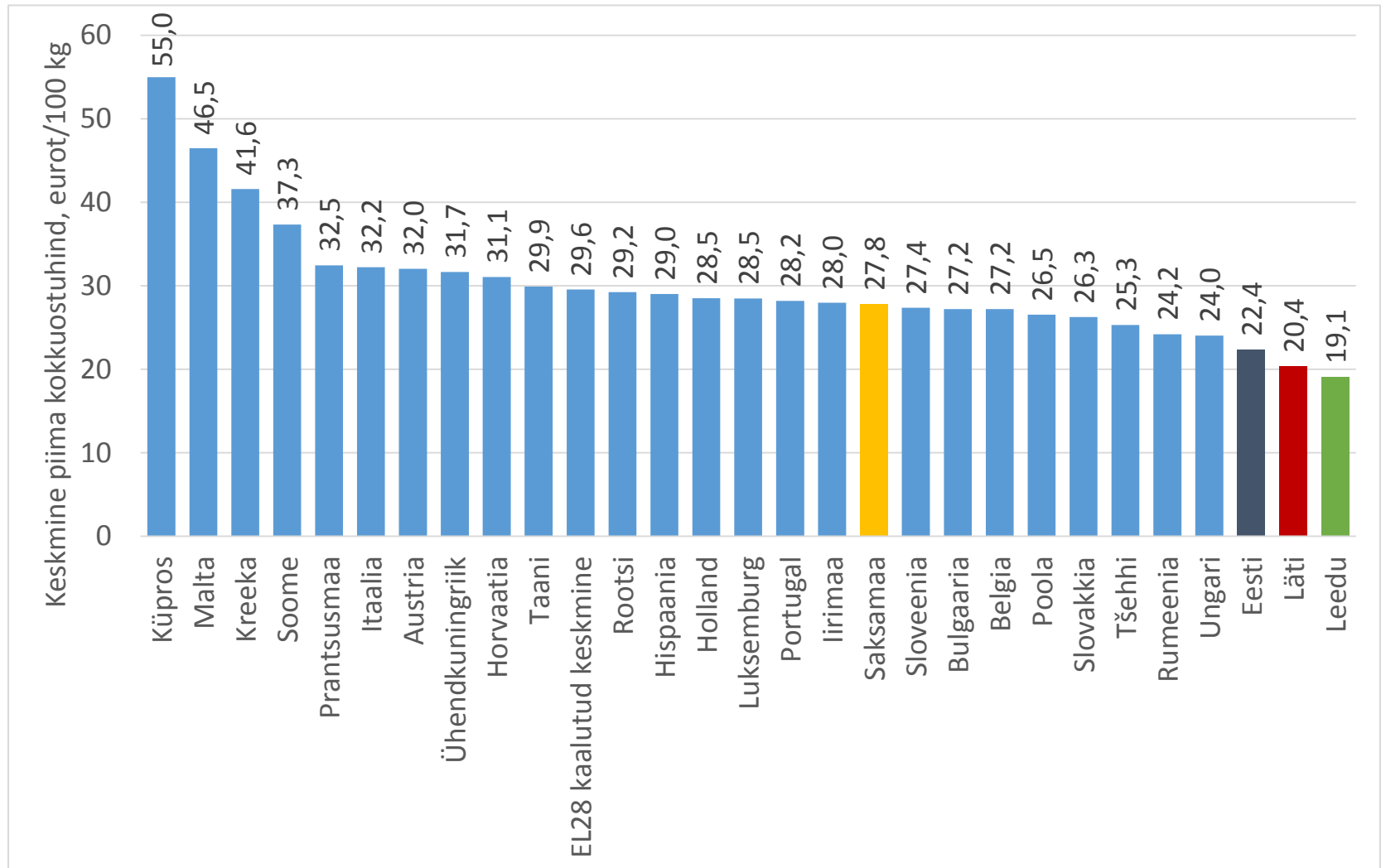
# Muutunud turg + poliitika = ?



# Piima kokkuostuhind on langenud kõikjal EL-s

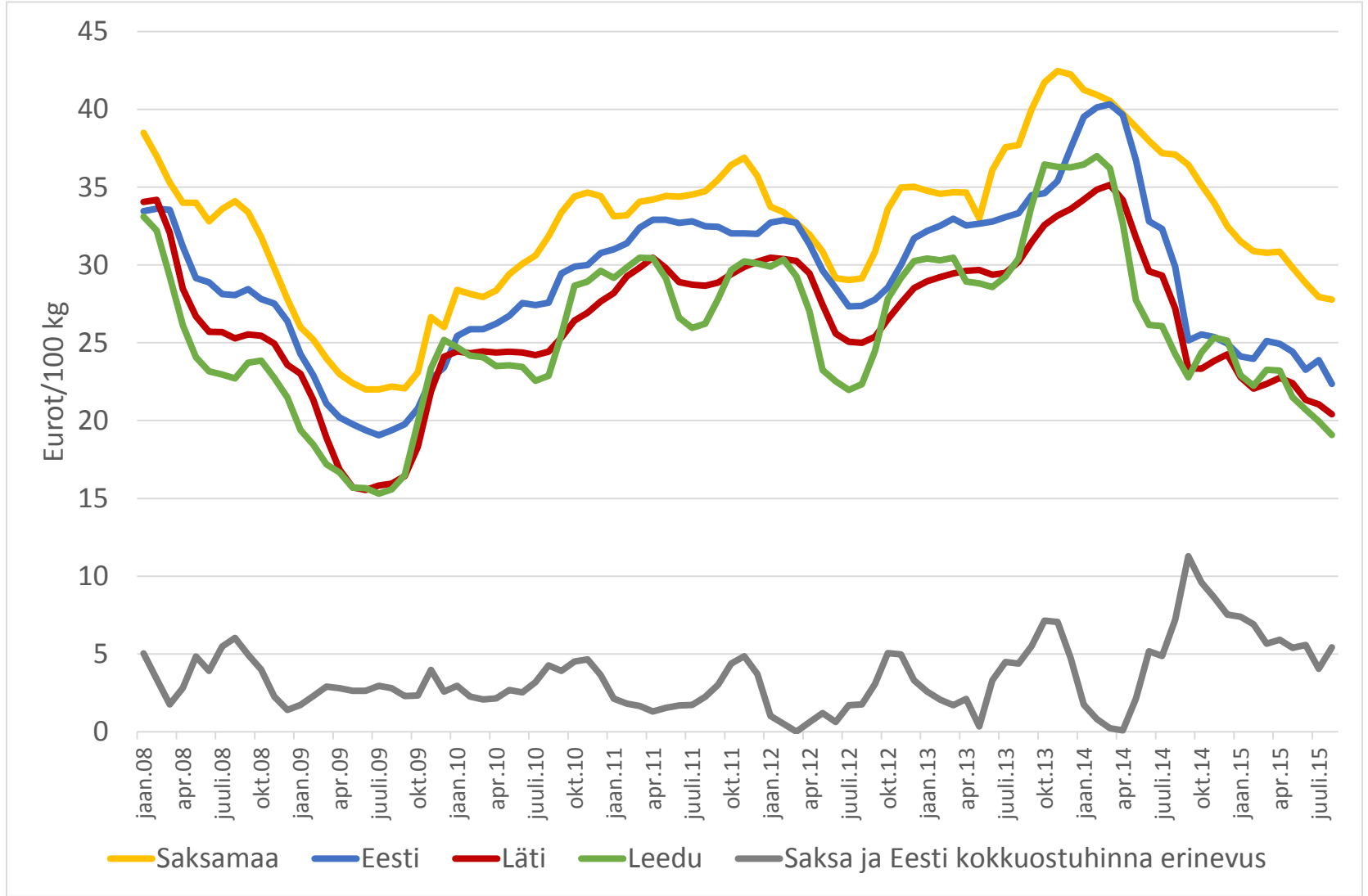


# Piima kokkuostuhind EL riikides 2015. a augustis



Allikas: AHDB Dairy (2015) [DG AGRI]

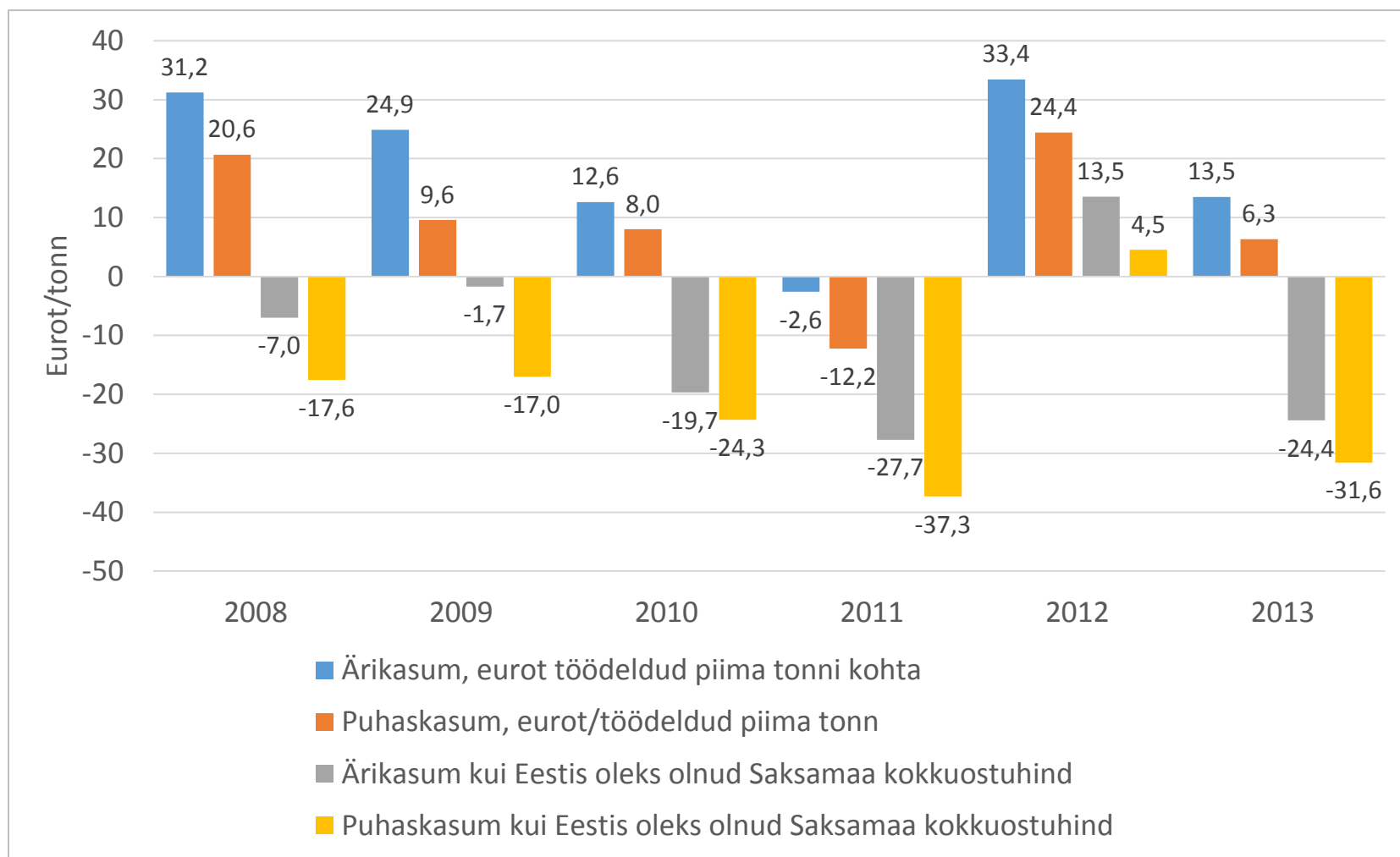
# Piima kokkuostuhind 2008-2015 august



# Eesti ja Saksamaa kokkuostuhinna erinevus: „õiglane“ või „ebaõiglane“?

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Toodangu väärtus, mln eurot	320,7	268	309,9	345,8	328,2	362,1
Hõivatute arv	2349	2180	2165	2271	2117	2088
Töödeldud piima kogus, tuhat tonni	550,3	585,5	558,6	545,0	489,9	501,0
Töödeldud piima kogus hõivatu kohta, tonni	234,3	268,6	258,0	240,0	231,4	239,9
Toodangu väärtus hõivatu kohta, tuhat eurot	136,5	122,9	143,1	152,3	155,0	173,4
Toodangu väärtus 1 kg töödeldud piima kohta, eurot	0,58	0,46	0,55	0,63	0,67	0,72
Ärikasum, mln eurot	17,18	14,57	7,05	-1,42	16,38	6,76
Ärikasum, eurot töödeldud piima tonni kohta	31,22	24,88	12,62	-2,60	33,44	13,50
Puhaskasum, mln eurot	11,36	5,61	4,47	-6,66	11,97	3,17
Puhaskasum, eurot/töödeldud piima tonn	20,64	9,58	8,01	-12,23	24,43	6,33
Piima kokkuostuhind Saksamaal, eurot/tonn	335,10	237,20	309,70	347,70	320,30	374,60
Piima kokkuostuhind Eestis, eurot/tonn	296,90	210,60	277,40	322,60	300,40	336,70
Piima kokkuostuhindade erinevus, eurot/tonn	38,20	26,60	32,30	25,10	19,90	37,90
Ärikasum kui Eestis oleks olnud Saksamaa kokkuostuhind	-6,98	-1,72	-19,68	-27,70	13,54	-24,40
Puhaskasum kui Eestis oleks olnud Saksamaa kokkuostuhind	-17,56	-17,02	-24,29	-37,33	4,53	-31,57

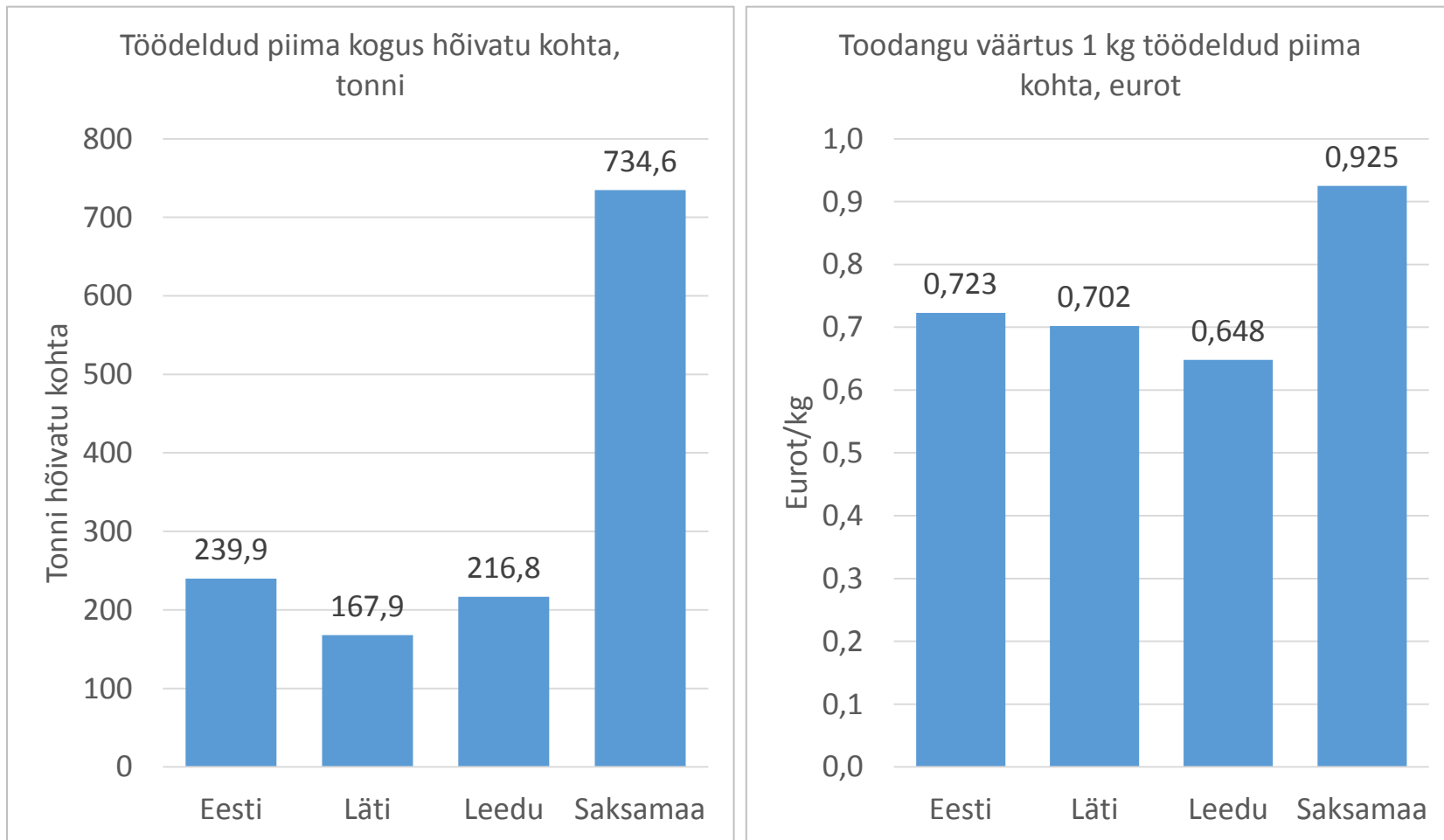
# Ilmselt ei oleks Eesti piimatööstusele Saksamaa piima kokkuostuhind jõukohane



Allikas: Arvutatud Eurostati (2015) ja Statistikaameti (2015) andmete põhjal

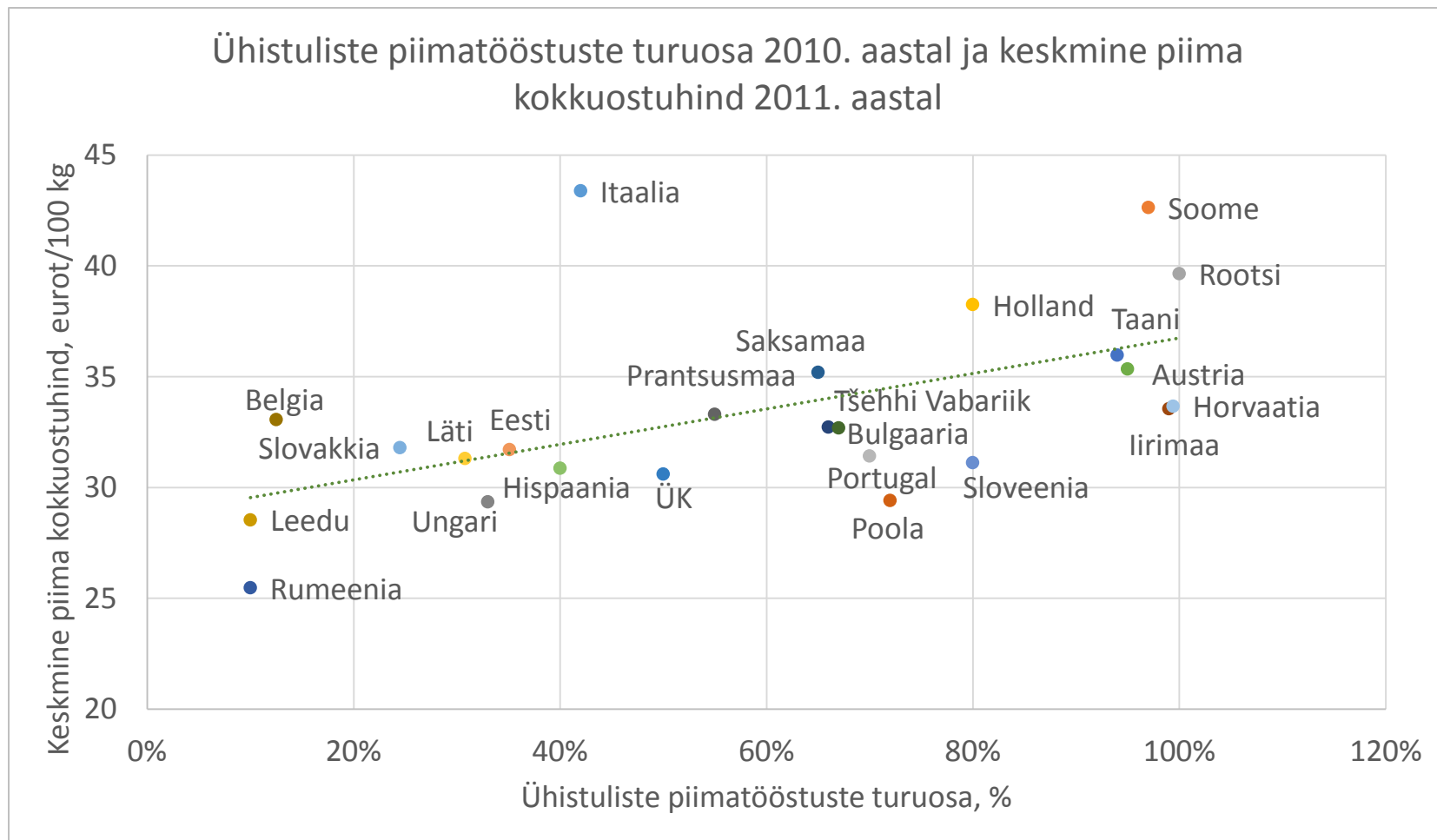
Kõrgema piima kokkuostuhinna eeldus on kõrgem lisandväärtus ja tööstuste tootlikkus.

Kas Leedu ja Läti piimatööstused suudaks maksta Saksamaa piima kokkuostuhinda?



Allikas: Arvutatud Eurostati (2015) ja Statistikaameti (2015) andmete põhjal

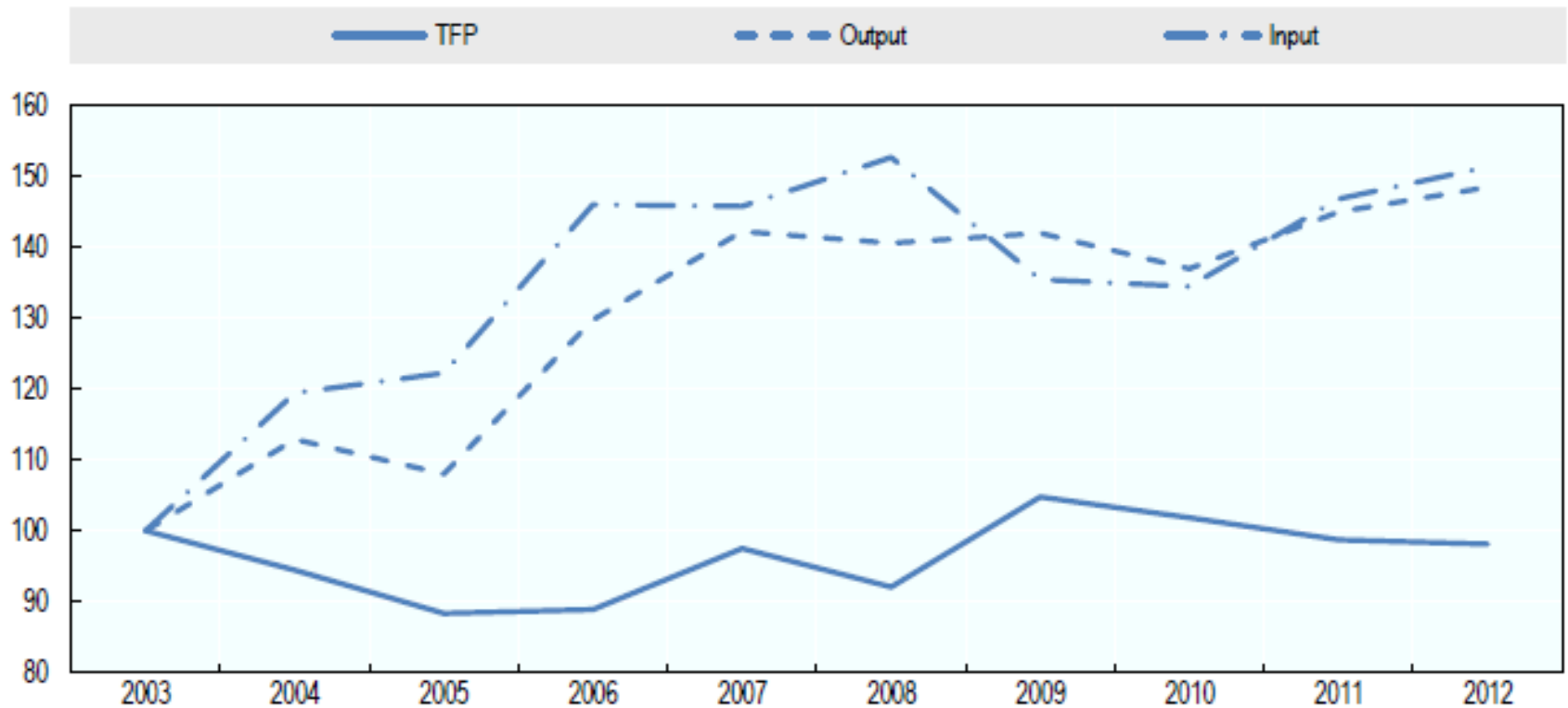
Ühistul kui äriühingu vormil paremad eeldused tootjale (liikmele) kõrgema hinna maksmiseks. Kuid ühistu kui tegutsemisvorm ei ole edu garantii.





# Ka piimatootjatel tuleb kogutootlikkust suurendada

Figure 3. Evolution of TFP, output and input indices of specialised dairy farm sector  
Estonia (2003 = 100)



Allikas: Kimura ja Sauer (2015) "Dynamics of dairy farm productivity growth: Cross-country comparison", OECD Food, Agriculture and Fisheries Papers, No. 87, OECD Publishing, Paris.

# Kriisid kui trendide murdepunktid

- 1992-95 Tarbijate subsideerimine, toodangu järsk langus
- 1998-99 Vene turu asendamine EL-15 turgudega
- 2009 Toorpiima eksport Leetu ja Lähti
- 2014 Vene turu kadumine ja kauplemistingimuste (hinna ja toetuste) oluline halvenemine
- 2015 Piimalehmade arvu ja Eesti piimanduse tootmispotentsiaali langus?  
Tootjate arvu oluline vähenemine ja tootmise kontsentreerumine?
- ? Täiendava töötlemisvõimsuse loomine
- ? Eesti piimatööstuste lisandväärtuse ja tootlikkuse kasv
- ? Piima tootmise ja töötlemise kogukasumit maksimeeriv väärtusahel

Kuidas edasi?  
Kas meil on plaan?



Avaleht > Eesti piimanduse strateegia 2012-2020

## Eesti piimanduse strateegia 2012-2020



Eesti piimanduse strateegia eesmärk on piimatootmise ja -töötlemise mahu suurendamine ja jätkusuutlikkuse tagamine aastaks 2020.

Selleks kaardistatakse piima tootmise ja töötlemisega tegelevate Eesti ettevõtjate majanduslik hetkeseis, selgitatakse välja piimandussektori edasised võimalikud arengusuunad, sõnastatakse visioon aastaks 2020 ning kirjeldatakse vajalikud meetmed strateegiliste eesmärkide saavutamiseks.

### Dokumendid



Eesti piimanduse strateegia 2012-2020 » (569.31 KB, PDF)  
strateegia täistekst

- › Lisa 1. Sektori tugevuste, nõrkuste, ohtude ja võimaluste analüüs (SWOT) (93.25 KB, PDF)
- › Lisa 2-1. Piimastrateegia taustauuring (2.39 MB, PDF)
- › Lisa 2-2. FAO hinnang olukorrale toiduga ja piimaga varustatuse osas maailmas (314.12 KB, PDF)
- › Lisa 3-1. Rakendatud toetusmeetmed ketipõhiselt (125.54 KB, PDF)
- › Lisa 3-2. Meetmete kirjeldus (118.37 KB, PDF)



## Agri-food industry

### Food Harvest 2020


- Trade, Imports & exports
- Promotion & marketing
- Food research
- Market supports
- Food labelling
- EU & international policy
- Feeding stuffs
- agri-food industry publications
- Animal By Products
- Farmers' Markets
- **Food Harvest 2020**
- **Agri-Taxation**
- Food Wise 2025
- SMP Intervention

### Ministers' Information Centre

[Minister's Newsletters](#)

[Click here to access the Ministers' information centre](#)

### Contact Us

 [info@agriculture.gov.ie](mailto:info@agriculture.gov.ie)

 Lo-call **1890 200 510** or call us on 01 607 2000

 Drop in: [Local Offices](#)

 Give: [Feedback](#)

## Food Harvest 2020

### Public Consultation on Environmental Analysis Report and Agriculture Sectoral Roadmap

[Food Harvest 2020 Environmental Analysis Report](#)

### Beef 2020 Activation Group Report

[Beef 2020 Activation Group Report](#) (pdf 1,023Kb)

### Farm Partnerships Reference Paper

#### Milestones for Success

[Food Harvest 2020 Milestones for Success 2014](#) (pdf 5,354Kb)

[Food Harvest - Recommendations Update August 2014](#) (pdf 1,194Kb)

[Food Harvest 2020 Milestones for Success 2013](#) (pdf 3,068Kb)

[Food Harvest 2020 Milestones for Success 2012](#) (pdf 1,885Kb)

[Garspíocanna na Rathúlachta](#) (pdf 1,192Kb)

[Food Harvest 2020 Milestones for Success](#) (pdf 1,182Kb)

#### Full Report

[Food Harvest 2020 - A vision for Irish agri-food and fisheries](#) (pdf 1,159Kb)

[Fhómhair Bia 2020 - Fis D'Aigraibhia agus d'lascaigh na hÉireann](#) (pdf 1,340Kb)

#### Executive Summary

[Food Harvest 2020 - A vision for Irish agri-food and fisheries \(Executive Summary\)](#) (pdf 185Kb)

[Fhómhair Bia 2020 - Fis D'Aigraibhia agus d'lascaigh na hÉireann \(Achoimre Feidhmiúcháin\)](#) (pdf 210Kb)

#### Food Harvest 2020 - Part II

[Discussion Papers](#)

[Background Papers](#)



Department of  
**Agriculture,  
Food and the Marine**

An Boinn  
**Talmhaíochta,  
Bia agus Mara**

LOCAL ROOTS GLOBAL REACH

# Food Wise 2025

A 10-year vision for the Irish agri-food industry

# Eesti piimanduse strateegia 2012-2020

- Mida on saavutatud?
- Mis on saavutamata?
- Millised eesmärgid ei ole enam asjakohased?
- Millised on uued võimalused ja ohud?
- Millised on uued eesmärgid?
- Milliste tegevuste abil nende eesmärkideni jõutakse?
- ...
- Strateegia peaks olema pidev protsess, mis sisaldab nii perioodilist monitooringut kui ka eesmärkide korrigeerimist ja uuendamist vastavalt muutunud keskkonnale ja saavutatud tulemustele.

# Eesti piimanduse strateegia 2016-2025

- Strateegia tuleks uuesti „avada“.
- Üle vaadata, kuhu oleme jõudnud.
- Hinnata turgudel ja maailmas toimunud muutuste mõju.
- Uuendada eesmärgid.
- Seada abinõud, mis aitavad eesmärke saavutada.
  
- Piiratud ressursside tingimustes tuleks kokku leppida Eesti piimanduse ühised eesmärgid, mille poole piimatootjad, piimatoodete tootjad, haridus- ja teadusasutused, riik, teenusepakkujad ja ettevõtluspartnerid, vaba- ja kodanikuühendused koostöös püüdleavad.
- Edu eelduseks on koostöö; koostöö eelduseks on usaldus.
- Strateegia kui protsess aitab seda usaldust kasvatada.



# Täna kuulamast!

[ants.viira@emu.ee](mailto:ants.viira@emu.ee)